

ดัชนีทางกีฏวิทยาเกี่ยวกับความชุกชุมของลูกน้ำยุงลาย

ดัชนีวัดความชุกชุมของลูกน้ำยุงลาย ที่ใช้ในการวิเคราะห์และแปลผลจากการสำรวจ

1. House Index (HI) คือ ร้อยละของบ้านที่สำรวจพบลูกน้ำยุงลาย

$$HI = \frac{\text{จำนวนบ้านที่พบลูกน้ำยุงลาย}}{\text{จำนวนบ้านที่สำรวจทั้งหมด}} \times 100$$

House Index เป็นค่าที่ใช้วัดการแพร่กระจายโรคที่หยาบที่สุด เพราะค่านี้จะบอกจำนวนบ้านที่พบลูกน้ำ (Positive house) ให้แนวคิดที่เกี่ยวกับร้อยละของบ้านที่พบลูกน้ำ และประชากรเสี่ยงต่อการเป็นโรคไข้เลือดออก

2. Container Index (CI) คือ ร้อยละของภาชนะขังน้ำที่พบลูกน้ำยุงลาย

$$CI = \frac{\text{จำนวนภาชนะขังน้ำที่พบลูกน้ำยุงลาย}}{\text{จำนวนภาชนะที่สำรวจทั้งหมด}} \times 100$$

Container Index เป็นค่าร้อยละของภาชนะขังน้ำที่พบลูกน้ำยุงลายเท่านั้น ไม่สามารถบอกจำนวนลูกน้ำยุงลายที่อยู่ในภาชนะเหล่านั้นได้ ในบางพื้นที่มีจำนวนภาชนะที่พบลูกน้ำยุงลายน้อย แต่มีจำนวนลูกน้ำยุงลายที่อยู่ในภาชนะมากก็ได้

การแปลผล

หลังจากที่ได้วิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ จนได้ค่าดัชนีความชุกชุมของยุงพาหะทั้งในบ้านและโรงเรียน ไม่ว่าจะแยกรายพื้นที่ และชุมชนแล้ว สามารถแบ่งการแปลผล ดังนี้

HI สูง CI สูง = ชุมชนนี้มีปัญหามากโดยรวม

HI ต่ำ CI ต่ำ = ชุมชนนี้มีปัญหาน้อยโดยรวม

HI สูง CI ต่ำ = ชุมชนนี้มีปัญหาทั่วไปกระจาย ทั่วหมู่บ้าน

HI ต่ำ CI สูง = ชุมชนนี้มีปัญหาเป็นบางจุดของ ชุมชน แก้ไขเฉพาะจุดได้

หมายเหตุ ค่า HI เกิน 10 ในพื้นที่ใด ถือว่าพื้นที่นั้นเสี่ยงต่อการระบาดของโรคไข้เลือดออก

การประเมินความชุกชุมของลูกน้ำยุงลาย		
ดัชนี	ภาวะความเสี่ยงต่อการเกิดการแพร่โรค ไข้เลือดออก	ค่า
CI	ปลอดภัย	0
	เสี่ยงต่ำ	<5
	เสี่ยงสูง	5-9
	เสี่ยงสูงมาก	>10
HI	ปลอดภัย	0
	เสี่ยงต่ำ	<10
	เสี่ยงสูง	10-50
	เสี่ยงสูงมาก	>50